

ΠΕΝΤΕ ΕΥΡΩΠΑΙΟΙ ΠΟΙΗΤΕΣ

ΓΚΙΟΥΖΠΕ ΟΥΝΓΚΑΡΕΤΙ

Άλεξάνδρεια 1888 — Μιλάνο 1970

Η ποίηση του Ούνγκαρτί έχει στη γλώσσα, στη σύνταξη, στη μετρική διαλογή και στην εκφραστικότητα της φαντασίας εκείνης τη διαύγεια που κάνει μια ποίηση κλασική.

ΝΤΧΤΑ ΜΑΓΙΟΥ

Ό ούρανός βάζει στην κορφή
των μινιάρων
γυρλάντες λάμψεων.

ΑΠΟΨΕ

Παραπέτασμα αύρας
για να στηρίξω απόψε
τη μελαγχολία μου.

ΚΟΙΜΑΜΑΙ

Θάθελα να μιμηθώ
αυτό το χωριό
το πλαγιασμένο
στο πουκάμισο
του χιονιού.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ

Με θάλασσα
έφτιασα
ένα φέρετρο
δροσιάς.

DOLINA NOTTURNA

Το πρόσωπο
τ' αποψινό
είναι ξερό
σά μια
περγαμνή.

Αυτός ο νομάς
κυρτός
μαλακός απ' το χιόνι
εγκαταλείπεται
σαν ένα φύλλο
τσαλακωμένο.

Ό ατέλειωτος
χρόνος
με χρησιμοποiei
σαν ένα
ψίθυρο.

ΠΡΩΙΝΟ

Φωτίζομαι
απ' τ' άπτερο.

Μεταφρ. Τερέζα Σινιγάγια

ΖΜΠΙΝΙΕΦ ΧΕΡΜΠΕΡΤ

Ό Πολωνός ποιητής Ζμπίνιεφ Χέρμπερτ (γενν. 1924), βρέθηκε πάντα σε αντίθεση

προς κάθε είδους καταπίεση, ξεκινώντας με την αντίδραση στο Ναζισμό. Ό μελετητής του Ά. Άλβαρεζ σημειώνει. πώς η ποίησή του είναι κλασικιστική, μ' ένα κλασικισμό όμως πολιτικό: «στην ποίησή του δημιουργεί μια πολιτική για την μενότητα, πολιτική ύγείας και επιβιώσεως».

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ

Τ' άψυχα αντικείμενα έχουν πάντα δικιο και δεν μπορείς, δυστυχώς, να τα μαλώσεις για τίποτα. Ποτέ δεν παρατήρησα μία καρέκλα να μετακινείται από το ένα πόδι στ' άλλο, ή ένα κρεβάτι όρθιο (στα πιασινά του πόδια). Και τα τραπέζια, ακόμη κι όταν είναι κουρασμένα, δεν τολμούν να λυγίσουν τα γόνατά τους. Υποπτεύομαι πώς τ' αντικείμενα το κάνουν αυτό από ενδιαφέρον να μάς παιδαγωγήσουν, για να μάς μέμψονται διαρκώς για την άστάθειά μας.

ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ ΣΕ ΜΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Ένα ξανθό κορίτσι είναι σκυμένο πάνω από ένα ποίημα. Μ' ένα μολύβι κοφτερό σά νυστέρι μεταφέρει τις λέξεις σε μια λευκή σελίδα και τις μεταβάλλει σε παύλες, τονισμούς, παύσεις. Ό θρήνος ενός πεσμένου ποιητή μοιάζει τώρα σά σαλαμάνδρα φαγωμένη από μυρμήγκια.

Όταν τον μεταφέραμε μέσα από την φωτιά των πολυβόλων πίστευα πώς το ζεστό ακόμη σώμα του θ' ανασταίνονταν στον κόσμο. Τώρα καθώς παρατηρώ το θάνατο των λέξεων ξέρω πώς δεν υπάρχουν όριο στην φθορά.

Όλα όσα θα μείνουν ύστερα από μάς στο μαύρο χώμα θα είναι σκόρπιες συλλabές. Τονισμοί του τίποτα και της σκόνης.

ΓΙΑΤΙ ΟΙ ΚΛΑΣΙΚΟΙ

1

Στο τέταρτο βιβλίο του Πελοποννησιακού Πολέμου λέγει ο Θουκυδίδης ανάμεσα σε άλλα (πράγματα την ιστορία της ανεπιτυχούς του έκστρατείας ανάμεσα σε μακρηγορούντες λόγους άρχηγών

μάχες πολιορκίες πανώλη πυκνό δίχτυ δολοπλοκιών των διπλωματικών προσπαθειών

το έπεισόδιο είναι σαν καρφίτσα μέσα σ' ένα δάσος.

ἡ Ἑλληνικὴ ἀποικία Ἀμφίπολις
ἔπεσε στὰ χέρια τοῦ Βρασίδα
γιατὶ ὁ Θουκυδίδης ἄργησε νὰ τὴν ἐπι-
(κουρήσει

γι' αὐτὸ πλήρωσε τὴ γενέθλια πόλη του
μὲ ἰσόβια ἐξορία

οἱ ἐξορίστοι ὅλων τῶν ἐποχῶν
ξέρουν τὶ τίμημα εἶναι αὐτὸ

2

στρατηγοὶ πιδὸ πρόσφατων πολέμων
ἂν κάτι τὸ παρόμοιο τοὺς συμβεῖ
κλαψουρίζουν γονατιστοὶ μπὸς στοὺς με-
(ταγενέστερους
ἐπαινοῦν τὸν ἡρωϊσμὸ καὶ τὴν ἀθωότητά
(τους

κατηγοροῦν τοὺς κατωτέρους τους.
φθονεροὺς συναδέλφους
ἀντίθετους ἀνέμους

ὁ Θουκυδίδης λέει μόνο
πῶς εἶχε ἐπτά πλοία
ἦταν χεϊμῶνας
καὶ ἐπλευσε γρήγορα

3

ἐὰν ἡ τέχνη πάρει γιὰ ἀντικείμενό της
μία σπασμένη γυάλα
μιὰ μικρὴ σπασμένη ψυχὴ
μὲ ἓνα μεγάλο αὐτοοικτιρμό
αὐτὸ ποῦ θ' ἀπομείνει ὕστερα ἀπὸ μᾶς
θᾶναι σὰν τὸ κλάμα τοῦ ἐραστή
σ' ἓνα μικρὸ δρώμικο ξενοδοχεῖο
ὅταν τὴν αὐγὴ ἀρχίσουν νὰ διακρίνον-
(ται οἱ ταπετσαρίες στοὺς τοίχους

Μετάφραση ἀπ' τ' ἀγγλικά
Μαρία Μιράντα Μεθενίτη

ΖΕΟ ΝΟΡΓΚΕ

Ἡ Βέλγος ποιητὴς Ζέο Νόργκε πῆρε τὸ
'71 τὸ πρῶτο ἔπαθλο τοῦ φιλολογικοῦ βρα-
βείου τοῦ Βελγικοῦ Καναδά, 2.000 δολλάρια.
Σκοπὸς του εἶναι νὰ καταστήσῃ γνωστὸς
τοὺς Βέλγους ποιητὰς στοὺς Καναδοὺς ὅπως
τοὺς γαλλόφωνους Καναδοὺς συγγραφεῖς
στοὺς Βέλγους.

ΑΚΟΜΗ ΕΝΑ ΓΙΟ

Κύριε, ἓνα δεύτερο γιὸ δὲν θάχεις;
Προσμένει ἡ γῆ ὄργωμα νέο.
Ξερὴ ἡ ἄργιλος, ξεχνᾷ ὁ ἄνθρωπος.
Τὸν ἴδιο ὄρντο ἡ γέρικὴ σου ἡ φωνὴ
(δὲν ἔχει πιά.

Ἔνα νέο γιὸ ὕστερ' ἀπὸ χίλια καὶ χίλια
(χρόνια,

Γιὰ νὰ ἀνατελῇ ἐλπίδα νειά,
Ἐξαντλημένος ὁ ἄνθρωπος μιὰν ἄνοιξη
(προσμένει,

Ἡ νιότη τῆς γέρικῆς σου τῆς φωνῆς χα-
(μένη.

Γιὰ διδαχὴ αὐτὸς ὁ ὑστερότοκος θαρχό-
(ταν,
τῆς φωτιᾶς, τῆς νέας αὐγῆς κρασιά,
καὶ στὴν κραυγὴ του νὰ ματώνη πολὺ
(θάξερε,
γιατὶ ὅ,τι τὸ αἷμα δάφει, ὁ ἄνθρωπος
(πιστεύει:

Ἀγάπη θάρχονταν μὲ τὸν δευτέρό σου
(τὸ γιὸ
ὅπως ὁ Ἰησοῦς, γιὰ καιρὸ νὰ μᾶς χα-
(ροποιήσῃ,
Καὶ μεῖς, Κύριε, θὰ ξέραμε καλὰ γι'
(αὐτόν,
κρεμάλας ἢ πυρᾶς μαρτύριο,
γιὰ ποικιλία.

Μετάφρ. Τούλα Ἡλιάδου-Μαγιάκη

ANTPE ΦΡΕΝΩ

БРАΔΕΜΒΟΥРГО

Ἡ κόμης τοῦ Βραδεμβούργου μὲ χώρισε
(ἀπ' τὴν ἄμμο

μέσα στὰ πεῦκα
γιὰ τὴν καδιὰ τῆς Μπετονιέρας
καὶ τὸ τσιμεντένιο αἷμα μου χτυποῦσε
(ὡς μέσα στὰ ὄνειρά μου.

Τὰ μεγάλα τείχη ἔλαμπαν τὸ ξημέρωμα
καὶ τὸ βράδυ οἱ σημῖδες περπατοῦσαν
(σὰν τὰ φοινικόπτερα.

Ἡ πελαργὸς ἔφυγε ἀπ' τὸ καμπαναριὸ
(τοῦ Κιτζομπέλ
ποῦ θὰ περάσει πάνω ἀπ' τὴ ληλατη-
(μένη χώρα μου
πανοπλία ἀπὸ πεθαμένα μαλλιά καὶ δά-
(κρυα

ποῦ δὲν ἔπαψαν νὰ ὠριμάζουν
γιὰ νὰ γίνουν τὸ μαργαριτάρι ποῦ θὰ
(μᾶς ἐξαγοράσῃ,

πάνω ἀπὸ τὴ ζωὴ μου ποῦ μὲ περιμένει
καὶ ποῦναι νεκρὴ
στὴ Βουργανδία καὶ στὸ Παρίσι.

Κι ἡ Νὸτρ - Ντάμ στρέφεται πάνω μου
(καὶ μοῦ χαμογελάει
ποῦ εἶναι ἡ πρωτότοκὴ ἀπ' τὴς ἀρραβω-
(νιαστικὲς μας.

Εἶμαι πάνω στὸ φτυάρι μου, τεττωμένος
(πρὸς τὴ δύση
ἡ ἄμμος κυλάει ἀπὸ τὸ πρόσωπό μου.

(1940, Οἱ βασιλεῖς Μάγοι)

ΑΥΤΟΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ

Λυπημένο καὶ παχὺ τὸ μάτι πρησμένο
(πίσω ἀπ' ἓνα σκοτεινὸ μαργαριτάρι
ὁ λόγος βαρυνμένος ἀπὸ κρέας κυνηγίου
Πυκνὸς σὰν ἓνα ἀλλοίθωρο ἀστέρι